

COLLEGE VAN TOEZICHT VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VAN PEDAGOGEN EN ONDERWIJSKUNDIGEN

18-08 Uitspraak van het College van Toezicht van de Nederlandse Vereniging van pedagogen en Onderwijskundigen (hierna: de NVO) inzake het klachtschrift van (...) (hierna: klager) jegens (...) (hierna: verweerster)

Samenstelling van het College van Toezicht van de NVO

De heer mr. T.J. Dorhout Mees (voorzitter), de heer dr. F.C.P. van der Horst (lid) en mevrouw drs. N. Rombout-Van Wamelen (lid).

Ambtelijk secretaris: mevrouw mr. J. Siemons

Het College van Toezicht (hierna: het College) heeft het volgende overwogen en beslist:

1. Verloop van de procedure en ontvankelijkheid

Op 26 november 2018 ontving het College van Toezicht een ongedateerd klachtschrift van klager. Het College bevestigde bij brief van 27 november 2018 de ontvangst van het klachtschrift.

Het College verklaarde de klacht op 30 november 2018 ontvankelijk. Bij brief van 10 december 2018 verzocht het College aan verweerster om binnen vier weken een verweerschrift in te dienen.

Het College ontving het verweerschrift, gedateerd 17 december 2018, op 20 december 2018. Het College zond het verweerschrift op 29 januari 2019 naar klager.

Het College besloot vervolgens om een hoorzitting te houden. De hoorzitting vond plaats op 27 maart 2019. Van de hoorzitting is een verslag opgesteld. Het concept-verslag werd op 1 april 2019 naar partijen gezonden ter controle op feitelijke onjuistheden. Klager reageerde per e-mail van 9 april 2019 op het concept-verslag en verweerster per e-mail van 14 april 2019. Het College stelde het verslag definitief vast op 30 april 2019. Het verslag met bijlagen is bij de onderhavige uitspraak gevoegd. Het verslag maakt geen deel uit van de uitspraak.

2. De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden, kan van het volgende worden uitgegaan.

1. Klager en zijn echtgenote (hierna ook 'de ouders') lieten in 2016 door organisatie X een intelligentieonderzoek doen bij hun zoon A (geboren in november 2011). De testdag was op 8 november 2016.

2. De ouders wendden zich in juli 2018 opnieuw tot organisatie X. Deze keer verzochten zij om een onderzoek naar de lees- en spellingsproblemen bij hun zoon A. Zij wilden weten of bij hun zoon al dan niet sprake was van dyslexie. De intake werd gedaan door mevrouw Y, een orthopedagoog werkzaam bij organisatie X.

3. Op 22 juli 2018 stuurden de ouders via de e-mail een aantal schriftelijke stukken met informatie over hun zoon naar mevrouw Y. In de e-mail staat -voor zover hier van belang- het volgende:

'Bij deze sturen wij u alle gevraagde stukken. Helaas hebben de docenten van A geen tijd gevonden om de intakevragenlijst in te vullen. Het was ook nog maar twee dagen tot de

schoolvakantie. In plaats van deze intakevragenlijst hebben wij het overzichts-/evaluatieformulier van 4 juli jl. (*het handelingsplan; CvT*) bijgevoegd en zijn laatste rapport. Wij hopen dat dit voldoende informatie bevat, om als vervanging te dienen. Ook hebben wij alle informatie van het leerlingvolgsysteem zelf opgezocht en toegevoegd. De vragenlijst via (...) is inmiddels ook door ons ingevuld.'

4. Een van de documenten die de ouders meestuurden was een ingevulde Intakevragenlijst voor de ouders. De eerste vraag op deze lijst luidde als volgt:

'1. Komen ernstige lees- en spellingproblemen en/of dyslexie in de familie voor? Zo ja, bij welke gezins- of familieleden?'

De ouders beantwoordden deze vraag als volgt:

'Ja, vader van A, broer van vader, vader van vader, opa van vader. Broer van moeder, moeder van moeder, opa van moeder. Allemaal dyslectisch.'

5. Mevrouw Y beantwoordde de e-mail van 22 juli 2018 op 23 juli 2018 -voor zover hier van belang- als volgt:

'Hartelijk dank voor het spoedige doorzenden van de vragenlijsten. Wat betreft de leerkrachtvragenlijsten verwacht ik dat wij een eind komen, zeker ook met het eindrapport en zijn resultaten uit het leerlingvolgsysteem. Mogelijk blijft het, voor de volledigheid van het onderzoek, noodzakelijk om specifieke informatie te ontvangen over de geboden hulp aan A. Mocht dit het geval zijn, dan hoort u dit van ons.'

6. De testdag vond plaats op 30 juli 2018. De tests werden afgenomen door mevrouw Z, een psycholoog werkzaam bij organisatie X. Verweerster, eveneens werkzaam bij organisatie X, was als hoofdbehandelaar inhoudelijk verantwoordelijk voor het onderzoek en de rapportage.

7. Op 5 september 2018 werd de eerste versie van de rapportage naar de ouders gestuurd. De ouders stelden op 8 en 12 september 2018 via de e-mail een aantal vragen naar aanleiding van de rapportage.

8. Verweerster beantwoordde de vragen van de ouders bij ongedateerde brief. Voorts paste verweerster de rapportage op een aantal punten aan. De eigenaar van organisatie X stuurden deze stukken met een aantal andere documenten op 18 september 2018 naar de ouders.

9. In de aangepaste versie van de rapportage staat -voor zover hier van belang- het volgende:

'De onderzoeksvragen van het diagnostisch onderzoek zijn:

- Zijn er bij A aanwijzingen voor de leerstoornis dyslexie?
- Hoe kan A geholpen worden bij de problemen die hij ervaart?

(...)

Conclusie

Concluderend kan gesteld worden dat het vaardigheidsniveau van woordlezen en spelling significant onder het niveau ligt van wat verwacht mag worden op basis van de leeftijd en het intelligentieniveau van A. Rekening houdend met de begaafde cognitieve capaciteiten van A vallen deze resultaten op. Bij A is er echter geen sprake van een duidelijk dyslexie-typerend cognitief profiel. A laat alleen problemen met zijn fonologische verwerking zien en niet met de klank-tekenkoppeling en de benoemsnelheid. Bij het lezen en spellen lijkt ook het werken onder tijdsdruk een rol te spelen. De problemen die A ervaart met zijn schrijfmotoriek hebben een negatieve invloed op het schrijftempo van A.

Hoewel A kenmerken van de leerstoornis dyslexie laat zien, wordt de diagnose op dit moment uitgesteld. Het is namelijk onvoldoende duidelijk of de leerstoornis dyslexie wel de

verklarende factor is voor de lees- en spellingsproblemen van A. Door het inzetten van een behandeling door een logopedist (fonologische verwerking) en een fysiotherapeut (schrijfmotoriek) kan worden bekeken of A profiteert van gespecialiseerde hulp op de onderliggende vaardigheden om tot lezen en spellen te komen.

Graag zien wij A over een half jaar terug voor vervolgonderzoek. De 3DM Dyslexie wordt dan opnieuw afgenomen. Daarnaast worden de verslagen van de behandelingen opgevraagd, evenals een uitdraai van het leerlingvolgsysteem. Aan dit vervolgonderzoek zijn geen kosten verbonden.

Adviezen

(...)

Begeleiding thuis

Het is van belang dat A veel blijft lezen. Hierbij maakt het niet uit wat A leest, als hij maar leest. (...) Aangeraden wordt om bij het lezen een vaste methodiek te hanteren. De methode Begeleid Hardop Lezen is een effectieve leesmethodiek. Ouders ontvangen een informatiebrief over deze methode.

Thuis wordt al veel geoefend met lezen, taal- en schrijfoefeningen. Het is belangrijk dat de hulp door ouders wordt voortgezet. Een richtlijn is vier dagen per week een kwartier oefenen.'

10. De ouders beklagden zich vervolgens bij organisatie X over het onderzoek en de rapportage. De eigenaar van organisatie X behandelde de klachten.

11. Sinds 1 oktober 2018 is verweerster niet meer werkzaam bij organisatie X.

12. In een e-mail van 5 november 2018 aan de ouders nodigde verweerster de ouders uit voor een persoonlijk gesprek. De ouders maakten geen gebruik van dit aanbod.

3. Het standpunt van klager en de klachten

De klachten houden, zakelijk weergegeven, het volgende in.

1. De ouders waren in een klachtprocedure terecht gekomen toen zij er met verweerster niet uitkwamen. Op 5 november 2018 had verweerster hen gemaild dat zij met hen in gesprek wilde gaan. De relatie was echter dusdanig beschadigd dat zij hier geen vertrouwen meer in hadden. Klager en zijn echtgenote wilden wel in gesprek met verweerster maar dan met een klachtenfunctionaris erbij.

2. Klager heeft de volgende klachten:

- a. verweerster heeft ten onrechte geen dyslexiescreening aangeboden en afgenomen bij klagers zoon;
- b. verweerster heeft in haar onderzoek ten onrechte gebruik gemaakt van de resultaten van een IQ-test die mogelijk niet meer geldig was. Of die, als de resultaten nog wel geldig waren, nooit kon leiden tot een dyslexieverklaring;
- c. verweerster heeft geen onderzoek gedaan. Er is geen enkel contact geweest met school en er is geen navraag gedaan, zelfs niet na herhaaldelijk verzoek;
- d. Verweerster heeft meerdere malen onprofessioneel gereageerd;
- e. Verweerster heeft het dyslexieprotocol niet of niet voldoende gevolgd. Ook het stappenplan op de website van organisatie X heeft zij niet gevolgd.

4. Het standpunt van verweerster

Verweerster brengt in reactie op de klachten -zakelijk weergegeven- het volgende naar voren.

1. Verweerster betreurt de situatie die thans bestaat. Zij heeft de ouders meerdere malen aangeboden om in een persoonlijk gesprek de gemaakte keuzes toe te lichten, inhoudelijke vragen te beantwoorden en te bespreken wat klagers zoon nodig heeft om zich verder te kunnen ontwikkelen. Het inbegrepen vervolgonderzoek had dan ook kunnen worden toegelicht. De ouders zijn op geen enkel aanbod ingegaan.

2. Voor verweerster is niet duidelijk welke klachten betrekking hebben op haar individueel handelen als orthopedagoog-generalist. Klager heeft geen artikelen uit de Beroepscode benoemd die zij zou hebben geschonden. Een groot deel van de klachten lijkt betrekking te hebben op de (bejegening door) organisatie X en op andere medewerkers van organisatie X.

3. Bij het dyslexieonderzoek van klagers zoon was een team van gedragswetenschappers betrokken. Mevrouw Y, een orthopedagoog, had de intake gedaan en was gedurende het onderzoekstraject het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Mevrouw Z, een psycholoog, had de tests afgenomen. Mevrouw Z had ook een substantiële bijdrage geleverd aan het analyseren van de resultaten en het opstellen van de rapportage. Verweerster was zelf, in haar hoedanigheid van orthopedagoog-generalist, betrokken bij de opzet van het diagnostisch onderzoek en de uitvoering daarvan. Dit is een gebruikelijke en passende werkwijze binnen het werkveld van de dyslexiezorg. Verweerster was alleen inhoudelijk verantwoordelijk voor het onderzoekstraject en haar eigen handelen daarin. Zij acht zich niet verantwoordelijk voor het individueel handelen van anderen en de bedrijfsvoering van organisatie X. Zij gaat daarom niet in op de wijze waarop de eigenaar van organisatie X de klachten van de ouders heeft behandeld.

4. Op 12 juli 2018 had klagers echtgenote contact opgenomen met organisatie X vanwege het vermoeden van de leerstoornis dyslexie bij haar zoon. De ouders signaleerden veel kenmerken van dyslexie bij hun zoon en de frustraties op school liepen steeds meer op. Er was ook sprake van familiale belasting. Het rekenen ging de zoon goed af. De school was niet bereid om klagers zoon voor een vergoed dyslexieonderzoek aan te melden. De school wilde het volgende meetmoment van midden groep 4 afwachten. De ouders voelden zich niet gehoord op school. Zij wilden dat zo snel mogelijk diagnostiek werd verricht.

5. Mevrouw Y had naar aanleiding van dit eerste contact met verweerster overlegd of onderzoek naar dyslexie mogelijk zou zijn vanwege de jonge leeftijd van de zoon (eind groep 3). Verweerster had toen besloten dat vroegtijdig (eerder dan midden groep 4) onderzoek mogelijk was vanwege de goede cognitieve mogelijkheden van de zoon, de familiale belasting, de problemen met lezen en spellen en de voldoende prestaties bij rekenen. Op 18 juli 2018 had mevrouw Y aan de ouders gemeld dat organisatie X het door hen gewenste diagnostisch onderzoek kon gaan verzorgen. Het doel van het diagnostisch onderzoek was om te bekijken of er sprake is van de leerstoornis dyslexie en om adviezen te geven om de leerontwikkeling van klagers zoon verder te stimuleren. De ouders waren akkoord gegaan met een volledig onderzoek naar dyslexie. Dit blijkt onder meer uit het voldoen van de factuur van organisatie X.

6. Op 18 juli 2018 zijn de volgende vragenlijsten gezonden naar de ouders: een intakevragenlijst voor de ouders, een intakevragenlijst voor de leerkracht en de Sociaal Emotionele Vragenlijst. Omdat de school niet de verwijzer was, was aan de ouders verzocht om informatie uit het schooldossier te verstrekken en om de lees- en spellingsproblemen en de extra begeleiding bij lezen en spellen in kaart te brengen. Deze werkwijze was te vinden op de website van organisatie X.

7. Op 22 juli 2018 lieten de ouders weten dat de leerkrachten van hun zoon geen tijd hadden om de intakevragenlijst voor de leerkracht voor de zomervakantie in te vullen. De ouders verzochten of genoeg werd genomen met de resultaten van het leerlingvolgsysteem, het handelingsplan en het eindrapport van groep 3. Aan de ouders werd vervolgens bericht dat met deze informatie het diagnostisch traject kon worden gestart omdat hiermee inzicht werd gegeven in de schoolresultaten en de extra begeleiding bij lezen en spellen. Dit in combinatie met de uitdrukkelijke wens van de ouders om zo spoedig mogelijk een dyslexieonderzoek te verrichten. Aangegeven was dat indien nodig de ouders in een later stadium zou worden verzocht om aanvullende informatie over het schooldossier.

8. De school was gesloten van 21 juli 2018 tot 3 september 2018 vanwege de zomervakantie. Gedurende deze periode konden de ouders en de betrokken gedragswetenschappers geen contact met de school hebben.

9. Op 30 juli 2018 was het diagnostisch onderzoek verricht. Daarbij was gebruik gemaakt van het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0. Dit protocol is een leidraad van het College van Zorgverzekeringen en is opgesteld in samenwerking met specialisten uit het veld om tot een optimale zorg te komen voor cliënten met (een vermoeden van) dyslexie. Het protocol gaat uit van verwijzing naar vergoede dyslexiezorg door de school. Het dyslexieonderzoek dat bij A werd afgenomen, was echter geen onderzoek binnen de vergoede dyslexiezorg en de school was niet de verwijzer. Dit verklaarde waarom op sommige punten was afgeweken van het protocol. Bij het bepalen van de onderzoeksopzet, de uitvoering van het onderzoek en de analyse van de onderzoeksresultaten was het protocol gevolgd. Het ging dan om de onderdelen 'het diagnostisch onderzoek' op pagina 11 en om de 'analyse' op pagina 12 van het protocol. Deze pagina's voegde verweerster als bijlage bij haar verweerschrift. Voor de keuze van de test-instrumenten was de richtlijn 'diagnostiek PDDb' gevolgd van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie.

10. Verweerster had na terugkeer van haar vakantie (23 juli 2018 tot en met 10 augustus 2018) de resultaten, de analyses en de voorlopige rapportage van mevrouw Z besproken met de betrokken gedragswetenschappers, en adviezen ter verbetering gegeven. Verweerster had na aanpassing de voorlopige rapportage op 5 september 2018 geaccordeerd.

11. Klager nam op 6 september 2018 contact op met organisatie X. Bij e-mail van 8 september 2018 stelden de ouders een paar vragen aan mevrouw Y. Mevrouw Y had deze op 10 september 2018 telefonisch beantwoord in een onderhoud van ruim anderhalf uur. Op 12 september 2018 lieten de ouders via de e-mail aan mevrouw Y weten dat ze ontevreden waren over de resultaten van het onderzoek. Zij hadden tevens een aantal nieuwe punten. Mevrouw Y liet de ouders weten dat zij met verweerster zou overleggen.

12. Verweerster had op 13 september 2018 een voicemailbericht bij de ouders ingesproken dat zij de rapportage inhoudelijk wilde toelichten. Dit was het eerste contactmoment tussen haar en de ouders. Op 14 september 2018 belde zij opnieuw. Zij kreeg de echtgenote van klager aan de telefoon. In een gesprek van ruim 45 minuten lichtte zij haar inhoudelijke keuzes toe. Zij sprak af dat zij in de rapportage de adviezen zou categoriseren en het vervolgonderzoek nader zou toelichten. Ook beloofde zij de vragen van de ouders schriftelijk te beantwoorden. Daarnaast zegde zij toe de ouders van informatie te voorzien die zij aan een logopedist of fysiotherapeut naar keuze konden verstrekken. Zij had gezegd open te staan voor een gesprek als er nog inhoudelijke onduidelijkheden bestonden.

13. Op 18 september 2018 stuurde de eigenaar van organisatie X op verzoek van verweerster de volgende documenten naar de ouders: een uitgebreide reactie op de vragen van de ouders, een informatiebrief voor de logopedist, een informatiebrief voor de fysiotherapeut, de aangepaste

rapportage en een uitleg over de leesmethodiek Begeleid Hardop Lezen. In haar reactie aan de ouders schreef verweerster dat zij altijd bereid was om vragen te beantwoorden. De ouders hadden dit niet gedaan.

14. Bij haar vertrek per 1 oktober 2018 bij organisatie X had zij aan de eigenaar laten weten, dat de ouders nog steeds contact met haar konden opnemen als zij inhoudelijke vragen hadden naar aanleiding van het dyslexieonderzoek. Begin november 2018 had de eigenaar haar laten weten dat de ouders een klacht over haar wilden indienen bij de NVO. Als laatste poging had zij daarom bij e-mail van 5 november 2018 de ouders uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

15. Ten aanzien van de klachten a. tot en met e. merkt verweerster het volgende op.

Ad a.: de onderzoeksvraag was of sprake was van dyslexie bij zoon A. Deze vraag is niet te beantwoorden met een dyslexiescreening. Om deze reden was deze niet aangeboden. Bij een dyslexiescreening wordt alleen gekeken naar de aard en de ernst van de lees- en spellingsproblemen. Bij een screening zou niet aan de ouders zijn gevraagd om gegevens uit het onderwijsdossier aan te leveren, zou geen onderzoek zijn gedaan naar aandoeningen die mogelijk contraproductief zijn voor dyslexie en zou geen onderzoek zijn verricht naar eventuele co-morbiditeit. Deze gegevens en onderzoeken zijn nodig om tot de diagnose dyslexie te komen. Overigens is het zo dat de testen bij een dyslexiescreening ook worden uitgevoerd bij een volledig onderzoek.

Ad b.: wat betreft de algemene intelligentiebepaling van A was het zo dat de resultaten van het intelligentieonderzoek uit november 2016 nog geldig waren. De geldigheidstermijn van twee jaar was nog niet verstreken toen het dyslexieonderzoek werd gedaan. In 2016 waren sub-tests afgenomen om de verbale intelligentie, de performale intelligentie, de verwerkingsnelheid en de totale intelligentie van A goed in kaart te brengen. De rol van een intelligentieonderzoek binnen een dyslexieonderzoek betreft het uitsluiten van een verstandelijke beperking. Het is niet aannemelijk dat A, ondanks dat hij nog volop in ontwikkeling is, cognitief gezien in een periode van minder dan twee jaar van een begaafd niveau (TIQ=123) naar het niveau van een verstandelijke beperking (TIQ≤70) gedaald is. Vanuit de voorinformatie bestonden geen aanwijzingen voor een cognitief verval. Verweerster had ervoor gekozen om niet opnieuw een algemene intelligentiebepaling te verrichten om A niet onnodig te belasten. Verweerster kan zich niet vinden in het verwijt dat zij als gevolg hiervan nooit tot een dyslexieverklaring zou kunnen komen. Alle instrumenten om tot de diagnose dyslexie te komen, waren ingezet. Als bij A geen sprake was geweest van mogelijke alternatieve verklaringen voor de lees- en spellingsproblemen, had zij de diagnose dyslexie gesteld en een dyslexieverklaring afgegeven. Zij had deze diagnose uitgesteld juist vanwege de alternatieve verklaringen en vervolgonderzoek aangeboden op kosten van organisatie X. Hiermee had zij zeer zorgvuldig gehandeld en in het belang van de ouders.

Ad c.: Voorafgaand aan het dyslexieonderzoek was de beschikbare voorinformatie bestudeerd om tot een onderzoeksoptzet te komen. Mevrouw Z had op 30 juli 2018 een volledig dyslexieonderzoek afgenomen met het instrumentarium dat wordt geadviseerd door het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie. Vervolgens waren de resultaten geanalyseerd en was een rapportage opgesteld. Verweerster kan het verwijt dat geen onderzoek is verricht daarom niet plaatsen. Er was geen contact geweest met de school. De school was namelijk gesloten vanwege de zomervakantie. Op verzoek van klager had verweerster genoeg genomen met de resultaten van het leerlingvolgsysteem, het handelingsplan en het rapport van groep 3. Klager was zich er dus van bewust dat er geen contact met de school mogelijk was. Tijdens het diagnostisch proces was gebleken dat met de beschikbaar gestelde documenten kon worden gekomen tot beantwoording van de onderzoeksvragen. Verweerster had om deze reden niet aan klager gevraagd om aanvullende informatie over het schooldossier aan te leveren. Uit de vele vragen en opmerkingen van de ouders bij de eerste versie van de rapportage kwam, volgens verweerster, naar voren dat klager vragen had over het handelingsplan van de school. Zo had klager gevraagd wat de motorische ondersteuning van

zijn zoon op school inhiel. Uit het handelingsplan was gebleken dat de school ontspanningsoefeningen, massages en een hulpstukje had ingezet. Klager had behoefte aan meer verduidelijking. Verweerster had in reactie daarop geschreven dat de ouders voor een preciezere invulling navraag op school konden doen. Voor de beantwoording van de onderzoeksvraag had verweerster namelijk geen aanvullende informatie nodig. Na de schriftelijke beantwoording van de vragen van de ouders op 18 september 2018 had verweerster geen contact met klager gehad. Aan haar was dan ook geen herhaald verzoek bekend.

Ad d.: verweerster kan het verwijt niet plaatsen dat zij meerdere malen onprofessioneel heeft gereageerd. Zij heeft in zeer beperkte mate contact gehad met klager. Zij weet niet welke artikelen van de Beroepscode zij zou hebben geschonden of niet nageleefd. Zij heeft klager nimmer onheus bejegend. Zij is deskundig op het terrein van de dyslexiezorg en is zorgvuldig te werk gegaan. Op verzoek van klagers echtgenote heeft zij de rapportage aangepast. Zij heeft steeds zeer snel inhoudelijk gereageerd op de haar bekende vragen en opmerkingen.

Ad e.: verweerster heeft grotendeels gebruik gemaakt van het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0 in combinatie met de richtlijn diagnostiek PDDDB van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie. De richtlijn van het protocol was niet volledig gevolgd omdat het onderzoek buiten de vergoedingsregeling voor dyslexie viel en de school niet de verwijzer was. Beide documenten zijn een richtlijn en hebben geen juridische status.

Wat betreft het stappenplan vermoedt verweerster dat klager doelt op 'de onderkende diagnose', 'de verklarende diagnose' en 'de indicerende diagnose' op de website van organisatie X. Verweerster heeft de onderkende diagnose en de verklarende diagnose verwerkt onder het kopje Conclusie in de rapportage. Daar staat immers dat het vaardigheidsniveau van woordlezen en spellen significant onder het niveau ligt van wat verwacht mag worden op basis van de leeftijd en het intelligentieniveau (onderkende diagnose). Vervolgens staat in de rapportage dat de fonologische verwerking, problemen met het werken onder tijdsdruk en de schrijfmotoriek de problemen met lezen en spellen veroorzaken en in stand houden (verklarende diagnose). Bij de adviezen heeft zij verschillende interventies vermeld om de lees- en spellingsproblemen aan te pakken. Zij doet suggesties hoe om te gaan met de motorische onrust en het ongewenste gedrag op school (indicerende diagnose). Hoewel deze diagnoses niet onder aparte kopjes staat in de rapportage, zijn ze hierin wel degelijk verwerkt.

16. Verweerster deelt tot slot mee dat haar onvoldoende duidelijk is welke klachten klager heeft over haar individueel handelen als orthopedagoog-generalist. Hierdoor is zij mogelijk in gebreke gebleven in haar verweerschrift. Zij heeft echter altijd naar eer en geweten haar werkzaamheden verricht en voor zover bekend, geen regels uit de gedragscode overtreden.

5. Achtergrondinformatie en juridisch kader

A. De Beroepscode 2017 van de NVO

Artikel 9 van de Beroepscode 2017 bepaalt -voor zover hier van belang- het volgende:

'3. De pedagoog werkt doelmatig, past relevante richtlijnen toe en kiest waar mogelijk voor een efficiënte en zo bewezen mogelijke pedagogische interventie of behandeling.'

Artikel 10 van de Beroepscode 2017 bepaalt -voor zover hier van belang- het volgende:

'3. De pedagoog is in zijn professioneel handelen en nalaten zorgvuldig jegens een ieder.'

B. Dyslexie

In december 2006 is het Protocol Dyslexie Diagnose & Behandeling beschikbaar gekomen. Het protocol geeft een leidraad voor het diagnosticeren en behandelen van ernstige dyslexie. In 2013 is het Protocol, in opdracht van de besturen van de toenmalige kwaliteitsinstituten KD

(Kwaliteitsinstituut Dyslexie) en NRD (Nationaal Referentiecentrum Dyslexie), op een aantal wezenlijke punten herzien. Dit Protocol Dyslexie Diagnose & Behandeling 2.0 van 1 mei 2013 vervangt het vorige.

In het Protocol staat -voor zover hier van belang- het volgende:

'Juridische status van het protocol

De protocol is geen wettelijk voorschrift, maar een samenvatting van op wetenschappelijke onderzoeksresultaten gebaseerde inzichten en aanbevelingen waaraan zorgverleners moeten voldoen om kwalitatief goede zorg te verlenen. Aangezien de aanbevelingen hoofdzakelijk zijn gebaseerd op de 'gemiddelde Cliënt', moeten zorgverleners op basis van hun professionele autonomie afwijken van dit protocol als de situatie van de Cliënt dat vereist. Wanneer van het protocol wordt afgeweken dient dit te worden beargumenteerd en gedocumenteerd. De verantwoordelijkheid voor het handelen blijft daarmee bij de individuele behandelaar.

Het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie stelde op 7 april 2015 vast de Richtlijn diagnostiek PDDB (Ernstige enkelvoudige dyslexie). Deze richtlijn bevat relevante lees- en spellingstesten die kunnen worden afgenomen om enkelvoudige dyslexie te diagnosticeren.

In de Richtlijn staat -voor zover hier van belang- het volgende:

'Algemeen cognitief niveau van functioneren

* Intelligentietest (De SDN is van mening dat in dit differentiaaldiagnostisch kader 'de algemene intelligentiebepaling' (c.q. IQ-testafname) slechts de functie heeft om een **verstandelijke handicap uit te sluiten**. Hiervan is sprake bij een $IQ \leq 70$).'

C. Informatie website organisatie X

Op de website van organisatie X staat -voor zover hier van belang- het volgende bij Dyslexie:

'Ons volledig dyslexieonderzoek bestaat uit drie stappen

1. De onderkende diagnose. We stellen vast in welke mate lees- en spellingproblemen voorkomen.
 2. De verklarende diagnose. We stellen de factoren vast die de lees- en spellingproblemen veroorzaken en in stand houden.
 3. De indicerende diagnose. We geven een richtlijn voor de aanpak van het lees- en spellingsprobleem. We geven een analyse van eventuele bijkomende leer-, gedrags- en ontwikkelingsstoornissen. U ontvangt ook een analyse van de belemmeringen in het onderwijs of het maatschappelijk functioneren.
- (...)

Werkwijze en inhoud

(...)

Een onderzoek naar het risico op de aanwezigheid van dyslexie betreft een dyslexiescreening. Dit is bij (...) (*organisatie X; CvT*) meestal deel 1 van het onderzoek en kan voorkomen dat u onnodig kosten maakt voor een vervolg, een uitgebreid onderzoek. De screening geeft inzicht in het risico op de aanwezigheid van dyslexie. In de rapportage geven wij de testresultaten plus een advies over de mogelijke begeleiding en eventuele vervolgstappen. Voor de screening maken wij meestal gebruik van de hoogwaardige test 3DM dyslexie.

Een volledig dyslexie onderzoek bestaat meestal uit twee dagdelen, verspreid over twee dagen. De eerste dag bestaat uit de screening die inzicht geeft in de ernst van de problematiek, op dag twee volgt diagnostiek om een breed beeld te krijgen van sterktes en zwaktes. We verzoeken u tevens om ons informatie uit het schooldossier te verstrekken. De tweede testdag bestaat uit een professionele intelligentietest (met gebruik van de WISC-III NL) plus aanvullend onderzoek naar eventuele leer- en gedragsproblemen. Wij werken

volgens het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0 en verzorgen alle hierbij horende diagnostiek.'

6. De beoordeling van de klacht

Het College overweegt als volgt.

1. Het College wijst er allereerst op dat het bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen er niet om gaat of dat handelen beter had gekund, maar om het geven van een antwoord op de vraag of de pedagoog bij het beroepsmatig handelen is gebleven binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening, rekening houdend met de stand van de wetenschap ten tijde van het klachtwaardig handelen en met hetgeen toen in de beroepsgroep ter zake als norm of standaard was aanvaard.

2. De eerste klacht is dat verweerster ten onrechte geen dyslexiescreening heeft aangeboden en afgenomen bij klagers zoon. Klager doelt hier op de dyslexiescreening waarvan organisatie X op haar website melding maakt. Het College is van oordeel dat verweerster juist heeft gehandeld door niet uitsluitend de dyslexiescreening aan te bieden. Klager en diens echtgenote, de ouders, wilden immers weten of bij hun zoon sprake was van de leerstoornis dyslexie. De screening, zo staat op de website, bestaat uit het afnemen van de test 3DM dyslexie. De diagnose dyslexie kan op basis hiervan niet worden gesteld. Verweerster geeft terecht aan dat voor de diagnose dyslexie meer informatie nodig is, zoals onderzoek naar aandoeningen die mogelijk contraproductief zijn en eventuele co-morbiditeit. Bovendien is de dyslexiescreening wel degelijk uitgevoerd, namelijk als onderdeel van het volledige dyslexieonderzoek. Er is hier sprake geweest van zorgvuldig handelen zoals bedoeld in artikel 10, derde lid van de Beroepscode 2017. Deze klacht is ongegrond.

3. De tweede klacht is dat verweerster in haar onderzoek ten onrechte gebruik heeft gemaakt van de resultaten van een IQ-test die mogelijk niet meer geldig waren, of die -als de resultaten nog wel geldig waren- nooit kon leiden tot een dyslexieverklaring. Verweerster is van mening dat het intelligentieonderzoek uit november 2016 nog geldig was omdat de geldigheidstermijn van twee jaar niet was verstreken op de testdag op 30 juli 2018. Het College acht niet elk intelligentieonderzoek zonder meer twee jaar geldig. Jonge kinderen, zoals klagers zoon, maken in een kortere tijd een grotere ontwikkeling door dan oudere kinderen en volwassenen. Een kortere geldigheidsduur ligt dan voor de hand. De rol van een intelligentieonderzoek binnen een dyslexieonderzoek is echter alleen het uitsluiten van een verstandelijke beperking. Dit staat in de Richtlijn diagnostiek PDDB (Ernstige enkelvoudige dyslexie). Het College acht het, met verweerster, niet aannemelijk dat het intelligentieniveau van klagers zoon in minder dan twee jaar tijd van een begaafd niveau is gedaald naar het niveau van een verstandelijke beperking, niet in algemene zin en niet gelet op de informatie die is verstrekt in de aanloop naar de testdag. Het College kan voorts de redenering van klager niet volgen dat het intelligentieonderzoek uit 2016 nooit tot de diagnose dyslexie zou kunnen leiden bij zijn zoon. Zoals hiervoor is overwogen, diende het dyslexieonderzoek alleen om een verstandelijke beperking uit te sluiten. Verweerster moest derhalve andere instrumenten inzetten om te bepalen of al dan niet sprake was van dyslexie. Dit heeft zij ook gedaan. Op basis van de ingezette instrumenten concludeerde zij dat bij klagers zoon sprake was van mogelijke alternatieve verklaringen voor de lees- en spellingsproblemen die hij ondervond, en dat het nodig was om een half jaar later een vervolgonderzoek uit te voeren. Verweerster heeft gezien het bovenstaande de juiste betekenis gehecht aan de resultaten van het intelligentieonderzoek uit 2016 en geen nieuw intelligentieonderzoek laten uitvoeren. Deze klacht is ongegrond.

4. De derde klacht is dat verweerster geen onderzoek heeft gedaan. Er is voorts geen enkel contact geweest met school en er is geen navraag gedaan, zelfs niet na herhaaldelijk verzoek.

Het College overweegt allereerst dat de klacht dat verweerster geen onderzoek heeft gedaan feitelijke grondslag mist. Verweerster heeft immers onder haar verantwoordelijkheid een volledig dyslexieonderzoek laten uitvoeren.

Ten aanzien van de contacten met school wordt het volgende overwogen. De ouders hadden zich op 12 juli 2018 tot organisatie X gewend omdat zij, zo is gebleken, een grote urgentie voelden om een dyslexieonderzoek te laten uitvoeren bij hun toen zesjarige zoon. De school had echter geweigerd om klagers zoon aan te melden voor een vergoed dyslexieonderzoek omdat hij nog te jong was. Verweerster heeft vervolgens besloten dat vroegtijdig onderzoek mogelijk was vanwege de goede cognitieve mogelijkheden van de zoon, de familiale belasting met dyslexie, de problemen met lezen en spellen en de voldoende prestaties bij rekenen. Verweerster kon in redelijkheid dit standpunt innemen. Aangezien de school niet de verwijzer was, bestond geen directe relatie tussen de school en verweerster. Bovendien was de school in de testperiode gesloten vanwege de zomervakantie. De ouders waren hiervan op de hoogte maar wilden desalniettemin dat het dyslexieonderzoek doorgang vond. Vervolgens leverden zij zelf de informatie van de school aan, te weten alle informatie uit het leerlingvolgsysteem, het handelingsplan en het laatste rapport van hun zoon in groep drie. Verweerster kon in redelijkheid het standpunt innemen dat dit voldoende informatie was om het dyslexieonderzoek mee uit te voeren. Het was dus niet nodig om verder contact met de school op te nemen, bijvoorbeeld om navraag te doen naar de informatie die in het handelingsplan stond, en verweerster heeft dit terecht niet gedaan. Van (herhaalde) verzoeken van klager om navraag te doen, is niet gebleken. Deze klacht is ongegrond.

5. De vierde klacht is dat verweerster meerdere malen onprofessioneel heeft gereageerd. Het College stelt vast, mede op basis van het verklaarde ter hoorzitting, dat klager hiermee doelt op bepaalde adviezen aan de ouders die in de rapportage staan, en op de toon van deze adviezen. Zo miskent het advies aan de ouders om veel met hun zoon te lezen volgens klager dat zij dit allang deden. Het College volgt klager op dit punt niet. In de rapportage staat onder 'Adviezen' dat thuis al veel wordt geoefend met lezen, taal- en schrijfoefeningen, en dat het belangrijk is dat deze hulp wordt voortgezet. Hieruit blijkt niet van enige vorm van miskenning van de al bestaande inzet van de ouders. Ook overigens blijkt niet van een verwijtende of onheuse toon in de rapportage van verweerster.

Wellicht ten overvloede merkt het College op dat verweerster steeds professioneel heeft gehandeld in de periode dat zij telefonisch en schriftelijk contact met de ouders heeft gezocht en gehad. Zo heeft zij de ouders onder meer op 5 november 2018 uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek naar aanleiding van de klachten die bestonden over het onderzoek en de rapportage. Dat de ouders hiervan geen gebruik wilden maken, kan verweerster niet worden verweten.

6. De vijfde klacht is dat verweerster het dyslexieprotocol niet of niet voldoende heeft gevolgd.

Hetzelfde geldt voor het stappenplan op de website van organisatie X.

Vast staat dat klager met het dyslexieprotocol doelt op het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0. Verweerster was echter niet verplicht om dit protocol toe te passen. Allereerst niet omdat het protocol geen wettelijke voorschriften bevat maar een samenvatting is van op wetenschappelijk onderzoeksresultaten gebaseerde inzichten en aanbevelingen. Een professioneel handelend pedagoog is bevoegd om gemotiveerd af te wijken van het protocol. Toepassing van dit protocol en de bijbehorende richtlijn is voorts alleen verplicht indien de aanvrager voor vergoeding van het onderzoek door de zorgverzekeraars in aanmerking wil komen. Hiervan was in het onderhavige geval geen sprake omdat de ouders het onderzoek zelf wilden betalen. Desalniettemin staat voldoende vast dat verweerster het protocol en de bijbehorende richtlijn heeft gevolgd wat betreft het diagnostisch proces. Zij is alleen afgeweken op het punt van de door de school aan te leveren stukken. Deze stukken hebben de ouders echter zelf aangeleverd.

In haar conclusie bij de rapportage heeft verweerster voorts de verschillende stappen in het dyslexieonderzoek inzichtelijk gemaakt, zoals omschreven op de website van organisatie X.

Het College concludeert dat verweerster met haar handelwijze artikel 9, derde lid van de Beroepscode 2017 juist heeft toegepast. Deze klacht is ongegrond.

7. Uitspraak

Het voorgaande overwegende komt het College tot de volgende uitspraak.

De klacht is op alle onderdelen ongegrond.

Aldus gedaan op 13 mei 2019 door het College van Toezicht.

de heer mr. T.J. Dorhout Mees, voorzitter

mevrouw mr. J. Siemons, ambtelijk secretaris